

I = INTERVIEWATOR; R = RESPONDENT

D.F. – Inginer minier

I: În primul rând țin să vă mulțumesc pentru că participați la proiectul nostru cultural. Este o adevărată onoare să vă avem alături de noi. Pentru început ne puteți spune numele, locul și data nașterii?

R: D.F.

I: Profesiile părinților dumneavoastră erau legate de minerit? Sau ale rudelor apropiate?

R: Tata tangențial...nu...n-a fost nimeni din minerit din familia noastră...tata tangențial, o lucrat la 1 Mai Ferneziu și a fost topitor, s-o ocupat de concentratele care le mai producea lumea pe...prin zonă...Mama a fost casnică toată viața, astăzi ea trăiește și este pensionară cu pensie de urmaș, adică jumătate din pensia lu tata

I: Așa...școlile...ne puteți spune etapele școlare

R: Da...școala generală am făcut-o în Coaș...am făcut Liceul Silvic în Sighetu Marmăției și am făcut Institutul de Mine din Petroșani, este interesantă trecerea de la silvicultură la minerit...fiind copil de țăran, o zis tata cătă mine...,mă du-te și începe și cosește acolo...în Stânjeret..."așa i se zicea...și m-am dus...aveam vreo 40 de arii, eu m-am dus dimineața, el o venit pe la vreo 3...am fost aproape gata cu cosătul și am mers la bunica din partea lu mama și mi-o dat ceva de mâncare, un pahar de pălincă...și când am coborât zice tata cătă mine „Băi copile...măi mai sunt locuri la Petroșani”, eu am fost dată în toamnă...în vară la Silvicultură în Brașov, am căzut cu 7,61...n-a fost departe de medie dar am avut la Petroșani un coleg care o avut medie ca și ăla care o fost deasupra liniei...da și ăla o căzut ca și ăla pentru că era pe vremea aia era...incorporabil, neincorporabil...erau prostiile alea de pe vremea respectivă

I: Da...da...da...

R: Și am zis către tata „Da când îi înscrierea?”...,Măi zice de mâini trebe să te duci”...mi-am pus toate într-o punguliță și m-am dus....bilet nu...la gară era lume...toți mereu la Petroșani să se înscrie, să nu facă armată

I: Da...da...

R: M-am suit în tren și o venit nașul...zice „Ai bilet?”, „N-am”...,„Cum n-ai?”...,„N-am”...am scos toți banii câți i-am avut și i-am pus pe masă...eram la bar, că era bar atunci...,„Ie-ți câți îți trebe și lasă-mă”...zice „Vin în Teiuș”...o venit în Teiuș, s-o uitat la mine...,„Nu-ți ieu nici un leu” zice...și așa am ajuns la Petroșani. Am dat...am dormit două nopți în...în parc cu un coleg de liceu că n-am avut unde să dormim și ne-am găsit o gazdă la un miner care i-o făcut cred că milă de noi că fiind...cred că se vedea pe noi că eram terminați... și ne-o cazat...și ne-am dus la examen și ne-o sunat că atunci nu era telefoane ca și amu...m-o sunat la poștă în Coaș și o spus zice „Domnle, spune-i să mă sune”...am mers seara și am sunat apoi o trebuit o grămadă de vreme până ai reușit să te cupleze...zice „Domle ai intrat al...patrunea ai intrat” din 1600 de concurenți am fost...asta e...între timp m-am...am făcut o grămadă de școli că nu mi-a plăcut să stau...am făcut Științele Economice, am făcut Master Economic, am făcut Master Funcționar

Public...tot timpul am făcut câte ceva că...mi-am schimbat și meseriile că trebuia să și-o schimb...

I: Da...interesant...Evident că repartiția ați luat-o în zonă că ați fost...cât mai aproape de casă bănuiesc, nu?

R: La repartiție...

I: Erau repartițiile guvernamentale

R: Da...eu am fost al doilea pe lista ceie de vreo 400 și ceva...era un coleg de-al meu de la Topografie, B. care o fost numărul 1... o ajuns după vreo 5-6 ani o ajuns șef de sector când eu am fost șef de sector la Nistru...am luat la Nistru și Institutul de Cercetări miniere...dar n-am mai mers la Institut...m-am apucat de muncă în subteran și gata o fost...

I: Da...deci repartiția ați luat-o la Nistru

R: Da..

I:Pe considerentul că totuși erați în zonă...era în zonă...

R: Nu știam nimic de Nistru...am făcut lucrarea și licență la Herja și dacă prindeam probabil că luam Herja, dar n-am putut să prind pentru că erau niște criterii prin care se prindea...din asta...am luat printre ultimii...cred că Nistru mai era un loc și gata...

I:Da...erau acele...cum le spunea...preferențiale...buletin...

R: Da...erași căsătorit, localitatea...și așa mai departe

I: Da...Sunteți căsătorit? Aveți copii?

R: Da...

I: Aveți copii?

R: Am doi copii, unu-i bucureștean și fata îi clujeancă

I: I-ați îndemnat pe vreunul din ei să îmbrățișeze cariera de miner...

R: Nu...era prea târziu

I: În minerit nu...

R: Era prea târziu deja...băiatul născut din 90, 91....când el a fost în...când el o avut 19 ani eu am plecat deja din minerit, am știut că-i finalul

I: Da, da, da...da...era prea târziu pentru

R: Sigur că...

I: Dar dacă mineritul ar merge și ar fi să spunem...ca pe vremea noastră cum se spune...i-ați îndemna pe vreunul din ei? Către această carieră?

R: Da...da...meseria îi frumoasă...riscantă...da frumoasă

I: Da... O întrebare pur personală...dacă vrei să-mi răspunzi, dacă nu...nu...Sunteți o persoană religioasă?

R: Mda...da...da nu frecventăm pentru că mie îmi plac bancurile și dacă aud un banc joia...râd ca tăți ardelenii duminica în biserică și evit să fac lucru ăsta..

I: Ok...

R: Dar îs temător de Dumnezeu ca multă altă lume...știți când te scoli dimineața și zici „Doamne ajută” sau după ce ai trecut un hop zici „Doamne mulțămesc” măcar...

I: Această teamă de divinitate v-a ajutat în meserie?

R: Da..da...da...Îți arată că există un risc și începi să...când ajungi la riscul respectiv începi s-o dai mai în spate, nu te mai aventurezi...foarte multe riscuri am avut de-a lungul perioadei...enorm de multe...

I: Profesia dumneavoastră de bază este inginer minier, da?

R: Inginer minier

I: Ne puteți spune un pic traiectoria dumneavoastră profesională?

R: Să vă spun cum m-am angajat...e atât de simpatic...ceva ieșit din comun....

I: Sigur...sigur..

R: M-am dus în 15 septembrie 1986 la mina Nistru, director era V., Fie-i țărâna ușoară! I...și la poartă era baciul B., tot I. și când m-am dus acolo eu îmbrăcat cu blugi rupți...că așa era...un păr până nu știu unde, nebărbierit...fusesem în armată două săptămâni și după aia m-am dus la mare... am stat două luni la mare, nu m-am barbierit niciodată în două luni...și m-am dus și s-o uitat baciul B. la mine....„Da băi ce faci tu aicea?”...zic „Am venit să mă angajez”,„Nu facem nici o angajare”...zic....„Nu-i treaba dumitale, las că vedem noi alții”...m-am dus la Personal la C.M. Fie-i țărâna ușoară! Că și aia o murit...s-o uitat așa la mine....„Nu facem nici o angajare!”... „Da unde-i directorul?”....„Mai sus....du-te vezi...și ce crezi dacă te duci la director rezolvi ceva?”....„Nu”...m-am dus mai sus, doamna M. era secretara...trăiește și astăzi...s-o uitat la mine....„Măi da după ce-ai venit?”....„Păi am venit...ia am două hârtii...hârtia de repartiție normală la mină și cealaltă guvernamentală, a doua, la Institutul de Cercetări”...s-o uitat la ea....„Ia dă...las că le dau la director” „Bine zic, aștept afară”nici n-o apucat să intre la director cred că....„Cheamă-l repede înapoi”...mă duc, se uită V. la mine, cred că dacă avea plombe îi picau toate...se uită la mine....„Mă da tu ce faci?”....„Păi zic, ia am venit cu două hârtii la dumneavoastră”....„De unde ești?”....„Din Coaș”...Ia telefonul și sună pe inginerul cu producția zice „Ia bă hai c-o mai venit unu de la tine”...eu cuminte n-am avut ce să zic...am venit...s-o uitat A. la mine și o zis V. către mine „Mă astăzi îi sâmbătă, mi-o dat 10 lei....luni vii tuns, bărbierit și îmbrăcat”...M-am dus luni bărbierit, tuns da tăt așa cu din-ăsta...și zice „Mă da nu te-ai îmbrăcat?”....„Păi din 10 lei...” iară ia telefonul și sună „Băi...A....tu ești fix-pix pe lângă ăsta” zice „Ăsta mi-o luat 10 lei numa s-o tuns și s-o bărbierit și nu s-o îmbrăcat”....zice A. „Bine ți-o făcut că ți-o luat că ai bugăți” și...după ce m-am angajat m-o trimis fostul director general P., să răstorn steril cu oamenii...în mod normal la cei cu studii superioare le dai o cască

albă, mi-o dat o cască neagră...frumos îmbrăcat, tăte noi și m-o dus acolo și „Hai la răsturnat steril”...se uită unu D. îi zicea, P. l-o chemat...l-am prins pe urmă când am fost șef de sector de 9 ori într-o noapte dormind...

I: Era noaptea lungă

R: Și...zice către mine „Hai bă răstoarnă aici steril ce tăt stai aci?”...copil de 26 de n-ai stăpân, cum puneam mâna pe vagon se simțea...ei bieții...no am răsturnat vreo săptămână steril și mă întrebă P.L., maistru...către mine...„Mă da tu ce faci aici?” păi zic „Am venit și m-am angajat”...„Dapoi...da de ce?”...„Păi am venit c-o repartiție aici”, ei când o auzit repartiție la L. i-o mișcat ceva...zice „Cum, de la Direcția Muncii?” „Nu zic...de la Institutul de Mine din Petroșani”...„Da ce ești inginer?”...„Azi nu zic că am răsturnat steril da mâine nu se știe”...s-au schimbat...ziua următoare am avut cască albă și am fost șef de...cu pontaju-n mână la Orizontul 7 unde nu prea erau locuri de muncă multe...asta îi. După aia am ajuns la Orizontul 3 unde era cel mai dificil, era puțul, transportul și așa mai departe și în martie sau februarie, în 90 am ajuns șef de sector. Am stat 4 ani de zile șef de sector la 9 Mai, un sector foarte dificil, țin minte când am preluat sectorul am avut 16 metri de galerie unde puteai să pui abataj, 16 metri...și 628 de oameni...nu aveam unde să le dau de lucru...noroc că cunoșteam mina ca pe buzunarul meu și am avut o colaborare bună cu oamenii și i-am întrebat „Bă...trebe să facem ceva...dacă voi nu spuneți murim”...și cu ajutorul lor am reușit să ajung încât undeva prin 93 prin august o venit U. la mine la sector să vadă de unde scot eu atâta cupru...și o venit zice...„Mă da de unde scoți atâta cupru?”...„Din mină”...„Da ce faci?”...„Păi zic...ce fac...ăsta îi filonul, cât îi filon pușc filonul îl încarc, cât îi steril îl pune deoparte și îl duc deoparte și unde îi filonul bun și are concentrație acolo lucru, unde nu-i bun...la revedere...că nu are sens să-mi pierd vremea”...cam vreo 5 sau 6 luni după am ajuns inginer șef la Nistru...mina era destul de ...hai să zicem nebăgată în seamă...era undeva pe locul 21 la raportul costuri-cheltuieli...venituri la mia de lei, producție marfă țin minte că era în jur de vreo 5 mii și ceva...la sfârșitul anului deja am ajuns într-un an de zile când o făcut...făcea directorul general U. întâlniri cu inginerii șefi, directorul, contabili șef și le spunea cum sta cu costurile...țin minte că o fost o întâlnire și zice „D.!”...m-am ridicat în picioare, s-o uitat la mine...„Măi...felicitări!”...„Da de ce?”...zice „Ești pe locul 5”...deci eu nu am urmărit lucrurile alea, că nu era treaba mea, era treabă de director...treaba mea era să scot

I: Tehnologia de a scoate

R: Exact...țin minte...mă duc într-o duminică și R. din Băița era pe haldă la...Valea Mare, că acuma încep să uit denumirile, la Valea Mare și întreb „Da ce faci R. aicea?”...zice...„Vai bun minereu ai scos”...„Ce minereu am scos bun?”...„Ai zice bun îi...dacă aș ști tăt aș duce dincolo”...„Da de ce?”...„Am un șaitroc, am ce trebe”...zic..hai hai...„Pune-ți cât vrei în Aro la mine și hai că te duc acolo”...și m-am dus la el...țin minte că pe urmă am ajuns încât spunea Enculescu, sper că mai trăiește, era director la Sucursala Minieră Vest și spune „F., am nevoie de-o sută de tone...da știi tu de care”...care nu se mai ducea la Flotație ci se ducea la Institutul de Cercetări unde era o moară care măcina 50 de tone pe zi...dar era calitate...era în Mihai

I: Era așa numita stație pilot a lor care...

R: Da...era pe filonul Mihai zone în care era 1000 de grame pe tonă...scoteam numa ce trebuia, pe urmă după Nistru am ajuns la Turț...Turțu o fost interesant din foarte multe puncte de vedere...nu știam că trebe să ai diverse conexiuni, relații cu unu cu altu...eu știam să fac producție, știam să gestionez bine tot ce am și cam atât. Nu știam că tu trebuia să fii în foarte bune relații cu liderul de sindicat, n-am știut....„D....nu mă înțeleg cu tine...du-te-n pensie că ești de dus în pensie”...l-am trimis în pensie...după aia o venit controalele că l-am trimis pe afiliatul directorului general în pensie...dracu o știut că trebe să ai grijă de ei...tot felu de controale până am zis „Bă nu mai controlați că mă duc de aici”...m-am dus la domnul director general și i-am spus „Ar fi bine să...” „Mă zice...modelul îl ai dincolo...du-te dincolo” și...model demisie...am completat cu numele de D....și-am plecat...și peste câtva timp m-o demis și m-o trimis în Băiuț...din director în inginer șef da o fost simpatică povestea. Țin minte...nu prea știa lumea să lucre pe calculator și era S., fie-i țărâna ușoară! V. care se ocupa de producție, era meseriaș indiferent cum și ce...în economie și-n gestionări...și am făcut o închidere de lună în periplu de la Turț la Băiuț...a producției și eram după o ușă în dispecerat în Remin...și intră directorul general, cred că era vesel...cred că era vesel și când o intrat V. o venit, S. în spatele meu și o pus mâna pe mine...zice „Bă...cum stă Nistru?”.....„56%” n-o să uit cifra...„Bă zice...zice dacă știam că moare așa...de când îl luam pe D. de-acolo?” și ăsta mă strânge mai tare ...și pe urmă am ajuns în Băiuț, am fost trimis cred că în Băiuț că era „roata miresei”...

I: Da, da...știu

R: Vestita „roata miresei” și m-am dus acolo....4000 de tone....„mă câți angajați sunteți?” „1246”.....„da ce faceți cu 4000 de tone?”.....„păi atâta producem”...în vreo două săptămâni am umblat peste tot să văd unde există și mergeam în sala de apel și scriam „Mina D...excavatoriști, șofer...”...am început să colind haldele, unde erau ceva rămășițe de minereu și scriam „mina D. 2000 de tone”.....„mina Voastră 4000”...puii mei...la un moment dat nici un exploziv....ori lucrați...dar ca să lucrați vă creez la toți condiții și după aia eu vă și recepționez...țin minte că am mers la recepție la un miner la care frate-so o fost director la Direcția Muncii...și m-am dus la el la recepție....„Păi zice ia”.....„Păi zic cum să măsoar breșa asta?”.....„Eu am apreciat-o”...zic „Nu...nu...ia trage minereu de acolo să mă pot duce”.....„Păi...”.....„Măi A. tu n-ai pușcat talpa din breșă” „Nu-i adevărat am pușcat-o” „Dă la mine să văd...n-ai pușcat-o”...zic nu-i recepționa breșa numai suitorul, când pușcă breșa îi recepționezi și breșa....ieșim afară...știți cum o mers? Ca fulgerul prin toți...lucru....că deja îmi căpătasem experiență după...liderul de sindicat dincolo...știam ce, cum îs lucrurile...vine la mine la birou....„A. îți dau unu da așa de la mine...da altu...ai făcut lucrare ai luat salariu, n-ai făcut lucrare, la revedere”...și am spart roata miresei într-o lună, într-o lună am spart-o...nu i-am lăsat să recepționeze decât în prezența mea...la toate sectoarele se recepționau în prezența mea...mi-am făcut dintr-o zi...o zi de mină la toate sectoarele și măsurat...Brainer, Cizma, Văratec...la toate am mers și-am recepționat, bineînțeles că era extenuant da asta o trebuit s-o fac câteva luni și după aia am început să văd cum iese minereu...nu-l putea duce funicularul minereul, nu-l putea duce....schimbare de tehnologie, schimbări de abordare, discuții cu oamenii...apropiate nu numai „Băi V. să te ia dracu!”...nu....„V. mi jenă de tine, nici nu mai vin la tine altu până când nu văd o lucrare frumoasă...nu mai viu...să nu mă mai chemi în veci...când mă vezi pe haldă...ăăă...pe galerie du-te ascunde-te că atunci știu că nu ești la lucru și nu mă mai duc la tine”...și asta a schimbat atitudinea oamenilor

I: E greu a lucra cu oamenii? Mai ales cu minerii?

R: Nu...nu dacă ești miner...deci dacă știi meserie nu-i greu de lucrat cu ei...să fi cinstit, să fi corect, să-l apreciezi când are de făcut și să nu-i dai peste nas în public, dă-i peste nas când nu-i tare în public...trebe să vă spun o poantă că-i superbă poanta...cam prin anii 92-93 era greu cu aprovizionarea și eram foarte deschis „Băi îmi trebe 2 litri de pălincă să trimăt să-mi aducă cizme sau nu știu ce...” acuma ce făcea omul de la Aprovizionare cu ea nu știu, nu mă interesa....da îi...asta era treaba mea...și i-am văzut mârâind de 2-3 ori...că eu mergeam la apel, eu am intrat în băi așa cum sunt cu o lanternă și iar l-am prins pe D. de 9 ori dormind...și în Băiuț același lucru...o să spun pilda că-i frumoasă dar terminăm cu asta...și l-am chemat pe C. tâmplarul și i-am spus „Măi fi atent...îmi iei ușa jos...și schimbi încât geamul să fie jos de la ușă că toate ușile au geam sus și placaj jos...o schimbi...jos să se vadă ce ...dacă am ce am pe jos, câți suntem în birou și placajul sus”....i-am văzut eu că mârâie în sala de apel că eu făceam moment politic cu el....„De ce Iliescu o fost aia...de ce?...” Niște lucruri de cultivarea oamenilor...tăt mârâie și le-am zis „Mă v-am făcut-o pentru că voi trebe să vedeți câte sticle am, câte picioare sunt, câte cizme...da cine....nu-i treaba voastră...cu cine stau eu de vorbă nu-i treaba voastră”....că-s acolo, că nu-s acolo...aia puteți să vedeți nici o problemă ...deci s-a creat o relație de empatie cu oamenii, mă înțelegeți? În care omul...dacă tu ești sincer cu el nu poate să fie...și-l prinzi și cu minciuna de vreo 2-3 ori....n-are cum...nu mai mere...Revin și spun...la o altă...am multe de-a lungul vieții interesante din minerit cu toate că 14 ani am lucrat în minerit și-am plecat....strângându-i cu ușa la Băiuț...cunoșteam oamenii și după timbrul vocal, nu trebuia să mă uit la el...deci merem la apel de fiecare dată...nu puteam să nu merg la apel și unu se apleacă și zice „F... Dumnezeu! Nu mai scăpăm de tine?”....și am zis „Măi...D...că am știut cine-i...ba...nu-ți fă nici o problemă”...era ianuarie, în februarie am și plecat...scapi...da nu-ți fă nici o problemă. Peste câțiva ani mă duc în piață și îl văd pe D....„F... Dumnezeu! Nici aici nu scăp de tine?”...eu către el

I: Așa...

R: Domnule...din omu ăla mare s-o făcut așa mic, mic, mic...și vine la mine și zice „Șefule...te rog să mă ierți, nu mi-am dat seama cât îs de prost”....„Da de ce mă D.?”....zice „Câți bani am luat cât ai fost dumneata și...n-am luat niciodată...nici înainte și nici după”....„Da de ce mă că-ți plăce!”... „Da zice da dumneata erai la tăte găurile de mină și îmi era frică să ies afară și munceam”

I: Ne puteți prezenta o zi obișnuită de muncă a....totuși ca și funcție care v-a fost mai apropiată?

R: Cea mai frumoasă meserie dintre ăstea a fost șeful de sector...

I: Șef de sector

R: Adică în sensul că...erai apropiat de oameni dar erai și depărtat pentru că trebuia să gândești altfel decât ei un picuț...ca și conducător formație de lucru sau maistru erai foarte apropiat de ei și gândeai ca și ei...mai trăgeai frână sectorului și alte și alte lucruri....

I: Povestiți-ne o zi de lucru a șefului sector D.F.. O zi obișnuită...

R: Trezit...3 jumate-4 jumate cam așa...depinde...eu am introdus moda la Nistru cu un sector de la 6 și un sector de la 7 pentru energie electrică...după ani mi-o dat dreptate cei care o lucrat de la 7 că o fost cea mai bună decizie luată...

I: Pentru că trezirea era...

R: Exact...exact...

I: Îl omorai...îl trezeai în fiecare dimineață...

R: Absolut și de aia mi-am adus și toate rutele la sectorul meu că se trezeau mai târziu...numai că...nu le tare puteai comasa că autobusul îi așa în lung, nu-i așa...și la tăți le trebe să stea în față...pe primul scaun

I: Da...da...

R: Mergeai la masă, după masă mergeai la sector...primul lucru care-l făceai ca șef de sector citeau rapoartele...unele mai citeai și tu în ziua cealaltă dar citeai rapoartele de la schimbu unu care o fost ziua anterioară chiar dacă le-ai mai citit, de la schimbu doi...și făceai o mică ședință cu maiștri...acolo avem aia aia...2-3 minute...mergeai la apel...îmi plăcea când eram șef de sector eu să fac apelul....strigam T.G.....„Îi la baie”...Nu, nu, nu, nu, nu.....nu-i la baie T.G....venea T.G. „Șefule știi am fost la baie”.....„Cioc mic, n-ai fo la baie...ai fo la alimentară da nu-i nici o problemă”...După...la apel făceai o mică instruire, spuneai ce ai de gând, cum...întrebai pe oameni dacă ei au alte păreri....eu îi întrebam tot timpul dacă au alte păreri...părerea unuia care lucră zi de zi îi mult mai importantă...și-ți spun ceva acuma...Dacă nu mă înțelegeam cu ei nu reușeam să pun aproximativ am pus vreo 4 kilometri de cale ferată de 42 pentru ecartament de 60...cu diverse îndoituri...dar eu i-am ascultat pe ei...pentru că ei erau meseriașii și am început de unde o fost mai ușor...unde era mai drept, nu unde era mai rea calea ferată....am început unde-i mai drept până când ei s-au învățat...

I: au căpătat experiență da

R: De experiență da...și-o zis șefule nu începem din curbă că nu știm cum om îndoii-o....mă zic.....„Bine zici...hai s-o facem pe unde-i drept”...pe urmă după apel...așteptam schimbul care era trei să iasă, de fapt patru în mod normal....dar trei de lucru că schimbul trei era doar pentru întreținere

I: Mentenanță

R: Stăteam de vorbă cu ei, ce-au făcut, cum s-au întâmplat...dacă sunt probleme, nu sunt probleme...cu oamenii dacă unu are o problemă, nu are...după aia...fumam 4-5 țigări la o cafea și în băi....și în mină vizitai locul de muncă...care are o problemă, care n-are...unde știai tu că-i mai important...deci lucruri de genu ăsta...ieșeau afară, așteptai schimbu să vină, merei la apelul schimbului doi, la schimbul unu îl așteptai să....stăteai de vorbă cu maiștri, dacă o fost probleme...n-o fost...și lăsaî într-un registru ce trebe să facă ceilalți...acasă și ziua următoare începeai de la zero...

I: OK. Care erau condițiile de muncă în subteran domnul D.?

R:....de la dificile la ușoare...

I: Care a fost cea mai dificilă mină de la

R: 9 Mai era mai dificilă pentru că era...amu îmi dau seama că-i mai dificilă pentru că era foarte multă...filoanele cu foarte mult cuarț și asta înseamnă...pe galerie țineai lampa, vedeai cum mergi...

I: Praful ăla...

R: Praful de siliciu...

I: De ce putea fi decât de siliciu da....

R: Era mai dificilă și era și din adâncime mare și la Orizontul 10 ceasul nu funcționa...deci la Orizontul 10 ceasul nu funcționa....Orizontul de bază era Orizontul 3 și 7 orizoante jos, ceasul nu mai funcționa...deci înseamnă că de acolo în jos încă mai este ceva...cu siguranță

I: Da...Căldură?

R:am prins și...

I: au prins...deci Nistru a fost sistem...sistem recluzionar deci au fost deținuți...

R: Eu am prins un foarte simpatic abataj 411 și nu înțelegeam de ce când ne apucam de el, venea Protecția Muncii și spunea că nu puteai lucra în el...de fapt în Abatajul respectiv a avut cineva grijă să detoneze frontul pe niște oameni...și când am aflat de la M.E ce s-o întâmplat...nu m-am mai atins de el altu...da erau niște temperaturi de la zona sulfuroasă și spre plumboasă...foarte ridicate...nu se putea lucra decât la pielea goală...pur și simplu...și cum filoanele erau exagerat de late și se lucra în așa zisul sistem cu mori de rambleu, de fapt era pe naiba mori de rambleu...că îl pușca...era tot filon dar după filon era 50 de cm steril, o altă vinișoară de filon...și pe vinișoara respectivă dacă cineva ar fi cercetat, era mai mult aur decât în ăstalt pentru că era a doua sau a treia generație de magmă care o urcat în sus...dar nimeni n-o cercetat-o

I: Da...da...da...evident că știți de existența bolilor profesionale...silicoză, fibroză

R: Da...

I: Dar celelalte nerecunoscute?

R: Oooo...păi simt eu reumatismul în floare...lipsa oxigen –corazon-ul...aia îi clară nici nu se pune...ar trebui să vă spun o poveste interesantă cu silicoza...În 2010 m-am angajat la Cabinetul Parlamentarului Z.G. și mi-o cerut ăștia de la Parlament...de am am crezut că vor să mă facă aviator...așa analize mi-o cerut...și unde să mă duc...m-am dus la un medic de medicina muncii, m-am uitat...doamna mi-i se părea cunoscută da nu prea am băgat de seamă ce și cum...și îmi fac eu analizele, mă duc cu analizele și zice „Domnu D. da dumneavoastră vă puteți pensiona”...„Da de ce doamnă?”...păi zice „Știți..plămâni dumneavoastră...fumați?” „Nu fumez doamnă că m-am lăsat de mult de fumat”...m-am uitat mai bine la ea „Zic doamnă, nu dumneavoastră îmi făceați poză la plămâni?” „Ba da...”...„Păi cum atunci mi-ai zis că îs ok și amu îmi zici...”...„Știți atunci nu aveam aparate performante...”...da o fi și asta o variantă că

din 80 și nu știu cât până în 2010....a rămas mască...deci cadru....care n-ai fost toate zilele în mină...

I: Da...da...așa-i...

R: Și spune silicoză...

I: Accidente în mină evident c-au fost

R: Pfuai de capul meu...10 mortale am avut

I: 10?

R: 10 mortale....

I: Care a fost care v-a impresionat cel mai...bineînțele toate au tragismul lor

R:...toate...toate

I: Care erau cauzele cele mai frecvente ale accidentelor?

R: Neatenția omului

I: Neatenția....

R:...și faptul că omul nu conștientiza riscul, nu conștientiza riscul...deci accidentul de la Turț...cum poți tu să deschizi ușa de la puț și să te arunci 350 de metri în puț...aia îi neatenție totală...totală...totală...Sau la Băiuț, înalta tensiune vine pe două linii de rezervă de la stația Trafo la Uzina de preparare și tu mergi să faci revizie și te sui pe aia pe care vine curentul?...păi...erau...unu, doi, deci nu s-a uitat pur și simplu...când a urcat 2 metri o terminat...

I: Deci multe accidente de fapt sunt stupide, sunt....

R: Sunt stupide și neatenție...neatenție cele mai multe din neatenție

I: Și din păcate în minerit nu prea ai loc de...

R:...la ce te sui pe abatajul cu înmagazinare când ăla încarcă jos?

I: Știa că încarcă jos și el a urcat?

R: Da bineînțele...și mă duc la 3 noaptea să-l scot pe gura de rostogol...mort....și îți era și...apropiat...era un meseriaș bun...

I: La ce nivel erau câștigurile salariale? V-au permis un trai bun?

R: Bune...bune...bune...

I: Deci familia dumneavoastră...

R: Da...am plecat din minerit și în privat, în minerit privat și am venit la o instituție a statului român că cel care era director, cei doi directori mi-erau prieteni....„Mă hai la noi!”...eu discutasem cu C., trebuia să mă duc la ei la închideri perimetre miniere...și zice „Hai băi la instituția asta”...nu-mi pare rău niciodată că m-am dus pentru că așa mi-a deschis mintea și

viziunea, dar când am luat 2 milioane 800 salariu...de la 10 la 2.800.000, nevasta pe șomaj...fiind șef am gândilat pe unii și au gândilat-o și ei pe ea că o trebuit s-o trimit pe șomaj că făceau presiuni pe ea...numa eu știu cum m-am descurcat...deci câștigurile erau...

I: OK...Bine, din imaginea asta a mineritului multă lume vede numai acest aspect

R: Nu...

I: ...dar trebe corelat și cu condițiile de muncă și așa mai departe...OK...

R:...trebe să spun...mineritul a fost foarte frumos și dau...dau un exemplu...am primit Sectorul cum l-am primit...și m-am uitat pe...eu am condus Sectorul după hărți împreună cu topograful și cu geologul, nu l-am condus de unu singur...Filonul 10 Sofia, cel mai grozav filon care l-au avut 9 Mai-ul era funcțional latura estică până la Orizontul 5 și latura vestică era până la Orizontul 10...da de fapt ăla care lucrau ei până la Orizontul 10 era Filonul 30...cele două se intersectau și am zis „Nu se poate să nu-l găsim și pe ăsta”...l-o găsit ei un abataj amărât și zice „Nu mai este”...„Nu se poate”, zic...„S...nu se poate să nu existe” și am început să lucru să fac o galerie și o venit directorul la mine de o grămadă de ori să mă oprească, A.V., fie-i țărâna ușoară!, și am pus oamenii să lucre doar pe noapte și le-am spus „Bă nu cumva să vorbiți că mă fugărește de mă-ndoaie”...și au aflat...că lumea vorbește...și vine „Mă ți-am spus să oprești galeria, numa steril scoți afară”...zic „Du-te și vezi frontul și după aia povestim”...„Vii cu mine?”...„Nu...nu...”...„Tu...șef de sector...”...„Nu...nu viu”...„Du-te și vezi că n-ai avut încredere în mine!” când s-o dus acolo, un filon de vreun metru 20 cupros, frumos de neînchipuit...aia o fost una dintre realizările mele profesionale deosebite...de acolo o trăit mina 9 Mai ani de zile...ani de zile și cealaltă este Filonul Coroana de Aur pe care un amărât la care i-am dat masă la cantină, unu H. că așa îi ziceau ăștia, mi-o zis „Mă coptile mă...aci este aur” și am început să caut hărțile și după ce am început să caut hărțile întâmplător se surpă în curtea minei ceva...deci era o galerie mânată de la Câmpurele până în Coroana de Aur...da nimeni n-o luat documentele să vadă ce îi...

I: Dumneavoastră ați deschis Coroana de Aur?

R: Eu!... după care ăștia o trăit vreo...până când o închis mineritul

I: Da...că rămăsese auriferul numa din Nistru da...

R: Exact...Coroana de Aur

I: Că l-am prins și eu ca geolog șef la Săsar care s-o unit cu...Bine domnul D. Ce tehnici vechi de minerit știți din poveștile bătrânilor că s-au folosit? Dumneavoastră bineînțeles că nu le-ați mai prins...

R: Eu am...reintrodus o parte din tehnicile vechi, tehnica veche la ei era puști minereu, scoți minereu, puști steril...astupi

I: Astupi

R: Și am început o...am făcut un asemenea abataj și cu guri de rostogol din lemn și zidit bolțari pe și între gurile de rostogol sterilul și scoteam minereul pe care venea R. să mi-l fure...noi scoteam 2-3 vagoane pe zi și care le duceam lui I. să scoată aur și spunea „F. luna asta ai 110”.

Nu întrebam nimic niciodată, de ce 110, cum...că știam că unii mai au o problemă...alții dar dacă am spus că luna asta merge prost, mi-o zis domnu...I. o zis „Nu-ți fă nici o problemă F.”...deci...asta o fost o reintroducere pentru că trebuia pușcat pe cauciuc, luat tot, țapat în rostogol, astupat

I: pentru a nu se amesteca de asta era....

R: Exact...inclusiv galeriile direcționale pe filoane le pușcam selectiv, adică minereul și sterilul separat...asta o contat probabil foarte mult, galeria direcțională când o auzit directorul general ce fac...probabil o contat foarte mult în decizia lui luată de a mă numi inginer șef pe lângă....probabil că rămâneam mult timp șef de sector...tata, mama...nime n-o știut ei...de D. n-o auzit nimeni...nici o conexiune de nici o culoare...

I: Deci pușcarea selectivă, într-adevăr îi o tehnică la îndemână da îi cu ...îi cu răbdare trebe făcută și cu....

R: Da...

I: Și cu disciplină mai ales...

R: Musai disciplină altfel nu...

I: Și de aia nu prea era agreată de partea minieră...

R: Nu, nu, nu...

I: Nu era agreată că era destul de...de...

R: Introducerea acestei tehnici trebe s-o faci șmecherește...1.iei omul cel mai bun, care știe, pe care te bazezi...două luni îl plătești în regie cât iese sectorul și după aia am făcut calcul de normă să văd cât este...e o diferență la la 0,33 sau 0,35 cât avea el normă la 0,18 cât am făcut selectiv....

I: Da...

R: Și l-am învățat să puște de două ori, de trei ori filonul...să scoată de acolo cu sapa și când pușca ăstalalt tot odată

I: Da da

R: Avansa 3 metri

I: Acoperea...pierderea de productivitate

R: Tot...da bineînțeleles...

I: dar câștigul în...păi numa cât costa...deci o tonă de prelucrare în flotație costa...

R: Și ce ducea cu el...

I: Da sigur...costa cât...exact extracția lui

R: Și mai duceai cu el și niște minereu că...pierderea nu era 0, 10....0,05

I: nu nu...evident

R: sau ce spuneau ei...nu...mai duceau...

I: Da...Ați prins un pic și din minieritul de dinainte de Revoluție

R: Da

I: Au fost diferențe între minieritul anterior și ulterior Revoluției?

R: Cu siguranță au fost și în special problema cea mai mare a fost să adaptezi norma omului de la 8 la 6 ore....a fost cea mai dificilă...să-l organizezi pe om...el știa că are 8 ore, în 8 ore ce are de făcut și tu să-l pui la 6 ore...a fost destul de dificil...am încercat să ne schimbăm în subteran, să nu ne mai schimbăm la suprafață...să mai câștige 15 minute- 20 de minute...deci nu era chiar ușor...ăăă...dar minieritul pe vremea împușcatului...eu am avut un consătean împușcat...foarte aproape de tine o fost împușcatul, din Poduri....ai auzit de el? I.G.? No...eu am dat cu subsemnatul până mi-o încăput...că tata o fo prieten cu el...Se lucra oarecum și sub imperiul înșurubatului după Revoluție nu...trebuia să fi abil...să știi...

I: Mult mai democratică societatea

R: De aia momentul politic făcut de mine o contat enorm...eu la Sectorul meu în 4 ani de zile n-am avut nici o grevă...

I: Asta datorită talentului dumneavoastră de a lucra cu oamenii...cred, nu?

R: Când o venit S., V.S. să discute și cu Petre Roman de o introdus Ordonanța 50 pentru pensionare o venit liderul de Sindicat de la mine din Sector „Șefule ne lași să merem?” „Da sunteți nebuni? Să nu mereți măi! Sunteți nebuni?”...i-am văzut cum le-o crescut pieptul...îmi aduc aminte de A.Ș. cum i-o crescut pieptul...deci erau așa...știau că măi poate greșim...poate nu greșim...hai să vedem, să ne sfătuim...asta îi enorm de mult...relațiile intra umane între oameni acolo sunt foarte importante și câtă vreme relațiile sunt importante n-am avut probleme, nici accidente, nici....am avut accidente...prostești adică...unu copturea...se ocupă de coptură în front și vine G. și-l întreabă „Bă ce faci?”...păi o trebuit să se bage înaintea lui....când l-am scos de acolo, numa eu știu cum l-am scos...

I: OK. Cunoașteți legende, superstiții, povești de-ale minerilor? De pe la Nistru? De pe la Băiuț?

R: Da...da...da...sunt....

I: Puteți?....

R: Sunt legende în sensu că...de ăla nu te atinge că acolo o murit cineva...

I: Ne-ați și spus despre Panoul 401

R: Da..11...de ăla hai să nu ne atingem că și acolo o murit niște oameni...deci...

I: Mai degrabă superstiții decât...

R: Da, da erau. Numai că eu am început să pușc toate digurile care au fost executate pentru că nu mai aveam unde să punem oamenii și au trecut peste aceste superstiții...cele mai multe superstiții le-am avut la Băiuț...ăștia vinerea nu voiau să lucre, de Sf. Ion nu voiau să lucre...de...,„Da ce faceți măi?”.....„Merem la crășmă”.....„Păi da n-ai mers la biserică?”.....„Nu...am fost la crășmă”...și apoi îmi spui că nu vrei să lucri de Sf. Ion...păi dacă de Sf. Ion nu lucrui du-te la biserică nu la crășmă

I: Evident...

R: Acolo erau mai multe superstiții din zona aia de acolo....și de aia le-am spus...

I:...era comunitatea și mai...

R: nu...

I:...închisă...

R:...ăsta e elementul și le-am spus „Voi sunteți cei mai falși religioși”...s-o uitat la mine „Da de ce?”.....„Aveți o singură caracteristică bună...vă rugați în aceeași biserică la Dumnezeu catolic, la Dumnezeu ortodox, la Dumnezeu Protestant...zic aia apreciez la voi da restul...de ce nu sunteți la biserică, tot sunteți la crășmă?”

I: Ce sărbători religioase sau laice erau specifice minerilor? Era evident Ziua Minerului care...era...

R: Ziua Minerului care era sărbătorită și sărbătoarea din decembrie a...

I: Sfintei Varvara

R: Sfintei Varvara

I: Cum se desfășura...Sfânta Varvara să spunem la...în ultima perioadă bineînțeles

R: Nu prea...nu prea...o discuție simplă o aveam la Sector că nu prea făceam mare lucru în Decembrie ci am tras-o în vară...în care...

I: Am auzit tare mult că n-ar fi specifică minerilor totuși Sfânta Varvara...

R: Nu știu...deci eu la Nistru nu prea am sărbătorit-o....în Băiuț se sărbătorea, da la crășmă...

I: Evident

R: Și...în rest doar Ziua Minerului aia era pentru el, nu făceam legătură cu Varvara de nici o culoare și nici nu prea cred că-n nordul țării sau....în Ardeal...drept dovadă noi am importat Dimitrie, Parascheva, toate le-am importat...nu le-am avut noi în Ardeal...și și Varvara a fost specifică Văii Jiului, sudului țării, nu atât de mult cred că nouă...

I: OK. Ați avut sentimentul apartenenței la o categorie specială, aceea a minerilor? V-ați identificat cu...?

R: Da...dar nu cum să vă spun...ei spuneau „Noi minerii...” își spuneau ei

I: Da...da...

R: „Noi, minerii”...dar se știți că după...atunci când elimini riscurile în minerit la oameni și nu au probleme și nivelul lor de comunicare și și de ascultare este altul...acest...această castă parcă nu există...și se amestecă în societate și asta spun legat și de romi...eu am avut două rute de romi...una din Șomcuta și una din Ardușat, dar eu am mâncat cu ei la masă în mină...,Măi L. ce-ai adus?”...„Păi nu mi-o pus soția că nu prea...”...„Lasă mă că mâine aduc eu slănină și mâncăm”...mâine am adus slănină și ne-am pus și-am mâncat împreună...altfel era...și a treia zi venea L....„Șefule am adus slănină”...„Gata viu la tine”....deci l-ai determinat să-și schimbe atitudinea, dacă tu nu merei la el făceai o greșală fabuloasă...

I: Da...da...evident, evident. Erați privit altfel de către ceilalți...celelalte categorii profesionale? Apropo de...lucra la mină...lucra...

R: Nu știu că nu prea am umblat la alte întreprinderi să văd ce și cum

I: Nu...în comunitate așa...mă rog....

R: Comunitatea...

I: Cercul de...

R:...știți cum este...comunitatea, cum era Nistru...toți la mină

I: Da...

R: doar că...cum să vă spun...ei între ei se încercau să se spună „Bă io-s miner...tu ești mecanic, du-te bă de pe aci”...Mă înțelegeți?

I: Da...

R: Da așa comunitatea...toată lumea lucra la mină, cine nu lucra stătea cu coatele pe poartă și aștepta bărbatul alteia, femeia altuia...ceva de genu ăsta....în Baia Mare când veneai nu se făcea diferența, erau prea puțini ca să se simtă diferența

I: Da...da...

R: Mă înțelegeți?

I: Si dilua sentimentul...

R: Se dilua...doar am simțit lucru ăsta că ești miner....nu știu prin 97-98 am fost trimis cu o echipă de câțiva oameni la Combinat, la Phoenix să pușcăm mata din cuptor

I: Da...

R: Ei atunci am simțit că parcă ne priveau altfel...în sensul că aveam un risc deosebit...dădeam gaura...după 5 centimetri de gaură se strica sfledeul...altul...era...se vedea în fund fierbinte și te puneai după ușa cuptorului, învârtea patronul de dinamită pe o botă, pe un băț...nu oricine putea să o....tăți mă chemau pe mine...,Hai șefule că am dat două găuri...hai pușc-o”...băgam dinamita...cum am băgat-o cum exploda...nu trebuia să-i dai la explozor...atunci ai simțit că se uitau ceilalți...,Băi...au curaj, au alt...își asumă niște riscuri” ceea ce la ei nu prea era. Asta era cred că diferența mai tare, faptul că-ți asumi niște riscuri

I: Bine ei vedeau...deci comparau...da marea majoritate a lumii nu avea cum să compare

R: Nu...cine nu vedea nu compara

I: Cine nu vedea sigur

R: De aia v-am spus că atunci când am fost aici ăștia au simțit...,băi ăștia au niște riscuri mari"...probabil zice „că așa lucră și în subteran”

I: Provenim dintr-o comunitate totuși emblematică a Băii Mari...Baia Mare există datorită mineritului, nu mai vorbim de orășelele, cătunele...monoindustriale care numa datorită minei există. Ce ar trebui să facă comunitatea sau...factorul, factorii decizionali pentru a prezerva ceva din...din...această industrie emblematică?

R: Întâmplător eu...perioada 2006-2009 m-am ocupat de Centru de Afaceri din Nistru și susțin în continuare că aceste comunități ar trebui să preia cu titlu gratuit...dar e foarte dificil, câtă vreme Remin-ul e în insolvență trebuie...un cap de sus dar să le dea inclusiv epurarea, toate celelalte la început cu niște bănuți să se descurce, ar valorifica clădirile care s-ar putea și în fiecare localitate și cum e și Băiuțul are...cum îi și Cavnicul...clădirile ar putea fi transformate...turism...Centrele de Afaceri – centre pilot de nu știu...cercetare...hai domnule să cercetăm ceva...centre de valorificare a fructelor de pădure...deci s-ar putea face ceva în ele...condiția este ca cineva să aibă curaj...și...

I: Da...

R: Să bată cu pumnul-n masă și să facă...eu am scris un document pe care ministrul Ariton o zis „Da. Găsiți proprietarul”...pentru Romplumb, să transformăm Romplumbul în centrală de producere a apei calde și a energiei electrice și nu mai era muntele de la Satu Nou...credeți că o vrut Primăria Baia Mare să-l preia? Sau Consiliul Județean să-l preia? Nu...

I: Ajungem la un capitol drag nouă în mod special celor de la Muzeul de Mineralogie. Ce știți despre florile de mină domnul D.? V-ați lovit de ele în cariera dumneavoastră?

R: Toate care le-am avut frumoase i le-am dat lui doctorul D. când l-o operat pe tata...

I: Deci se confirmă ipoteza că cele mai frumoase colecții de flori de mină doctorii din Maramureș le au...

R: Am reușit să scot câteva exemplare frumoase, am scos un calcit...nu ...un gips deosebit de la Orizontul 10 din 9 Mai...am prins o geodă...da eram novice, începător...n-am avut curajul....pe când am fost șef de sector și am avut curajul și am dat gaură în conductă și am pus perforatorul....nu prea o fost ce scoate...mai dădeai câte o gaură pe lângă geodă...băgai o juma de patron...o scuturai numa și scoteai ce trebe...am scos niște calcită frumoasă din Nistru

I: Tot din 9 Mai?

R: Tot din...marcasită, amu îmi aduc aminte că am scos niște marcasită...da v-am spus unde o ajuns...pe la doctorii

I: Marcasita unde ați lovit-o?

R: Tot la 9 Mai, la Orizontul 7

I: Filonul?

R: Ăăă...hai să zicem 11-12

I: Ok...De ce vă întreb...și insist...pentru că avem probleme cu localizarea...mai exactă a eșantioanelor noastre...este de exemplu marcasită de Nistru, da de unde din Nistru...

R: Numa 9 Mai-ul putea să fie în general pentru că Nistru are o structură geologică foarte interesantă și lumea nu o urmărit-o...și eu spun că sunt încă filoane neatinse...începe cu porțiunea auriferă care în jos este cuproasă

I: Da...

R: Urmează...un plumb și zinc, mă refer de 11 Iunie, urmează o altă zonă auriferă care îi Coroana și urmează o altă zonă, 9 Mai-ul...care îi plumboasă și urmează o zonă care îi cuproasă...dar...

I: asta venind dinspre este spre vest

R: Exact, exact, exact

I: Da...

R: Și...nimeni nu o cercetat să vadă...domle...astea au venit la erupția X, la erupția Y, la nu știu care și să le analizeze și eu îți spun că între 9 Mai și 11 Iunie mai există filoane care nu sunt atinse...

I: OK. Știți ceva de unde au făcut...aprope un pic ieșim din....din să spunem din tipicul interviului...

R: Trebe să vă spun de stibina de Băiuț...că am umblat după stibina de Băiuț înnebunit pe Filonul Băiuț

I: Așa spuneți, spuneți despre ea și pe urmă povestim

R: și un alt filon era da nu-mi aduc aminte cum se numește...un alt filon de Băiuț...știu că sus îi zicea Galeria de Foc, aia știu sigur

I: Da...asta în Brainer, sau?

R: În Brainer, în Brainer....Brainer-ul era închis și mergeam de la Petru și Pavel, coboram 20 de metri și ajungeam la Orizontul de bază în Brainer și mergeam...Filonul nu se mai numea Băiuț, altfel s-a numit filonul...că două filoane o avut, dar nu mai îmi aduc aminte...și mergeam într-un abataj neterminat cu ciocanul și scoteam...1-2

I: Acea...acea stibină dolofană? Așa...mai groasă în ace?

R: Nu...n-am prins-o...numa aia subțirică...

I: Subțirică

R: Cu ace subțiri...aia groasă n-am prins-o, aia o fost doar pe filonul Băiuț din câte îmi aduc eu aminte și eu nu am prins filonul Băiuț...nu m-o lăsat timpul probabil, că dacă mai stăteam...mai erau trei abataje nemânate lângă Puțul din Brainer...dar n-am mai avut timp...

I: Ce voiam să vă întreb despre auriferul din...de pe Băița mai ales...sunteți adeptul teoriei existenței unui, unui aurifer între 3 Lăpușna și 3 Lăpușna Ramură? Știți despre ce mă refer, unde o făcut carieră...Samax-ul?

R: Da...da...da...există, după părerea mai există că 3 Lăpușna, după mine Lăpușna este 140-141-142 și Ramură 3 Acoperiș 120 și 121. Nu se poate ca între ele să nu fie...cine o umblat pe galeria Câmpurele știe că s-o exploatat Filonul 130...eu nu am prins dar știe că o existat un asemenea filon, deci aia înseamnă că există undeva sus și trebe să vă spun că eu am căutat capra ...filonul Sanislău...eu după mine ăla există între cele două dar nimeni nu l-o căutat niciodată...sus la Treime unde erau compresoarele

I: Da...

R: Era Sanislăul și jos nu l-am găsit...nu știu de ce...pentru că zona a fost fracturată și există...de aia există...trebuia bine analizat pentru că fiind fracturată e clar că o fost mai multe iviri de magmă...

I: veniri de...soluții hidrotermale

R:...de soluții hidrotermale și atunci cu siguranță Sanislău există...pentru că el este atins în partea superioară...nu l-am găsit și n-am mai avut timp să-l caut pentru că asta a fost...trebuia să stai mai mult de doi ani pe o funcție ca să-ți permiți să cauți toate

I: Da...da...sigur, evident...Acuma știți cum îi...și compartimentul geologic a suferit tot felul de transformări din astea spectaculoase și ca geolog de mină îți trebe o ...o experiență

R: Ramură 3 Acoperiș a ținut mina Nistru o perioadă destul de îndelungată în viață

I: Era generoasă ca și...grosime

R: 17 metri...este adevărat că n-avea numa 1,71...

I: Da dar de productivitate mare

R: De productivitate mină, drept am făcut o carieră...cu...Fadroma acolo...

I: Așa-i...ne apropiem de sfârșitul interviului domnul D....O întrebare mai mult retorică acuma. Ce-a însemnat pentru dumneavoastră mineritul?

R: Destul...trebe dat un răspuns...ca să nu eclipsez și partea a doua a activității mele profesionale...cred că mineritul o fost împlinirea mea ca meseriaș...și partea astalaltă o fost împlinirea mea ca și profesionist. Încerc să le defazez oarecum...partea astalaltă m-am ocupat mai mult de om și de modul ca să se realizeze omul, în partea astalaltă m-am ocupat de ceva care este prin...care îl ajută pe om să se realizeze

I: Mai teoretică să spunem, nu?

R: Da...

I: Parte mai spirituală...

R: Exact, exact

I: Da...am înțeles mesajul...

R: Dar mineritul mi-a fost drag, a fost probabil cea mai frumoasă parte a vieții și mai ales realizările..., „Domle filonul 50 îi numa până la Orizontul 8”..., „Cum Dumnezeu la 9 să nu-l găsești?”...bă da chiar dacă îi strâmb...îi cumva...tot...trebe să găsim ceva, găsim măcar o crăpătură...și-am găsit o crăpătură pe care am mers și când am ajuns la filon am găsit că filonul are 7 metri grosime...asta înseamnă că filonul mai există undeva...ca aia e o falie după care l-o rupt filonul...dar nu le-am cercetat de-a lungul timpului...

I: Ce sentimente vă încearcă acum...la rememorarea...întotdeauna când rememorăm ceva...

R: Da...știți ce mă încearcă...cred, cred că anumite zone minerești pot fi repuse în viață...doar cu altă mentalitate, pot fi puse în viață. Cariere întâi...problema este că cum să vă spun...noi ne-am stricat stația de epurare ca și cum ți-ai face o casă și ți-ai strica stația de epurare și amu n-ai unde, la ce veceu să te duci...te duci la veceul vecinului...am distrus capătul...acolo unde...sterilul de depozitare

I: Da...da...

R: Și am avut și orgolii

I: Am distrus și...flotațiile și..

R: Și orgolii de-am închis...mai avem încă o flotație cu care s-ar putea lucra, există filoane la Nistru, la Ilba...aurifere...eu am probat cu M., cu geologul...când înainte de a începe Ramură 3 Acoperiș tot ce a fost sus, oriunde am probat o existat aur, oriunde am probat o existat aur...deci asta înseamnă că se putea lua dâmbu cu totul și...la modul cum lucră ăștia prin Australia...cine se mai uită la...

I: Da..da..da..da

R: emisiunea aia auriferă de acolo, așa se putea lua la Nistru...rade tot...doar că n-avem unde să ducem sterilul...

I: Mi-ați răspuns la întrebarea prin argumentația dumneavoastră dacă credeți că se va mai redeschide mineritul...mineritul tradițional așa cum îl știm nu....dar probabil punctual

R: Punctual se poate deschide...luăm alta, luăm Bartoșa de la Săsar...eu cunosc tare...m-a interesat geologia...luăm Bartoșa de la Săsar...neatinsă...galerie de coastă mânăta...deci nu-i ceva care să te chinuie, să te...să-l scoți afară...

I: Borzașul

R: Borzașul...luăm Băiuțul....

I: Da....Ce credeți c-ar mai fi de adăugat domnul D.?

R: Nu v-am înțeles...

I: Ce credeți c-ar mai fi de adăugat? Ce ați mai dori să adăugați? Dacă este ceva de adăugat...dacă nu...nu-i nici un stres...

R: Cred...am încercat să determin niște oameni și le-am spus „Măi oameni faceți o întâlnire pe an...întâlniți-vă o dată...nu-i obligatoriu să mă invitați pe mine, n-o faceți pe an, faceți-o o dată la 5 ani...da faceți o întâlnire unde să vă întâlniți voi cei care ați lucrat în minerit...o să vedeți cât de importantă este în ziua în care ai mâncat și ai băut, eventual o să fi bolnav, da ziua următoare sau peste două zile, trei zile o să spui...Bă m-am întâlnit cu Vasile ce bine mi-o părut, m-am întâlnit cu Petre....m-am întâlnit cu Mărie care o fo la lămpărie...”deci....nu lăsa să moară asemenea lucruri...eu am probat...și ăla care n-o avut numa un picior și o venit cu căruțul i-o părut bine că o venit și o spus „Băi ce bine îi...m-am văzut și cu ăla, și cu ăla”...pentru că mor, se duc...și nu rămâne nimic...ori...acuma îmi aduc aminte că mă chinui de nu știu cât timp să determin pe fata unui maistru, P., din Nistru...o avut niște documente a lui...caiet de, caiet de...notițe...și tot am zis...ar fi ideale la dumneavoastră aici...

I: Da...suntem deschiși la orice

R: N-am reușit s-o determin și acuma mă întărită și mai tare...și...printr-o...cineva m-o determinat lucrând la Centrul de Afaceri din Nistru și o zis către mine „Hai mă încearcă să faci ceva pentru...deținuții ăștia, apucă-te” și...când am vrut să mă apuc...C., un preot care o fost la Nistru a murit...da a avut vreo 96 de ani..

I: Ca deținut a lucrat

R: Ca deținut

I: Da...da...

R: Trăiește fiu-so...care-i geolog....C.S....

I: Domnule D. a fost o încântare să vă ascultăm, vă mulțumim încă o dată foarte, foarte mult pentru timpul acordat și vă așteptăm cu mare drag oricând pe la noi.

R: Eu vă mulțumesc. Eu. Că am reușit să mă emoționez și acuma spun o pildă...n-aș fi bun să mai intru în șut...așa îi testam...am emoții, m-ați înțeles? Am discutat despre ceva care mi-o fost drag și așa îi testam și eu „Ai băut, du-te acasă!”...Vă mulțumesc eu...sper ca cineva vreodată să se uite și să vadă cât îs de valoroase și dau un exemplu...am încercat eu...au venit o tură de nemți, i-am dus pe haldă și-o luat o căpțiță de bolovani, de calcopirită și de pirită și am vrut la...nu mai știu cum...la Filonul de pe Capra, l-am oprit la un anumit moment...adică nu l-am mânat decât o scară și am zis gata îl oprim și pe aici îi ducem pe oameni să vadă filonul să vie cu ciocănelul să-și ieie un...și punem becuri ici și coale....și facem un punct de turism...afară când ies avem o băătură...o...

I: Evident

R:...și nu facem...

I: Nu facem din păcate...Vă mulțumesc mult!

R: Și eu vă mulțumesc!